

[Ole Bjørn Kraft.]

Erklæringen af 1. Juli 1936 er en politisk Erklæring, der blev nødvendiggjort af Erfaringer, man havde indhøstet under den italiensk-abessinske Konflikt og under Folkeforbundets hele Udvikling. Den understreger over for Verdensopinionen som disse Staters Mening, at det Faktum, at det har vist sig, at Pagtens Artikler ikke bliver opfyldt efter deres Hensigt, at Folkeforbundets Neutralitet ikke er opnaaet, at den i Folkeforbundspagten fastsatte Nedrustning ikke er blevet gennemført, men tværtimod erstattet med en Oprustning, naturligvis og maa medføre Virkninger for de enkelte Medlemmers Opfattelse af deres Stilling i Folkeforbundet og deres Forpligtelser. Denne Erklæring var et Udtryk for et Forbehold med Hensyn til Fremtiden og derved — saaledes som det er blevet udtrykt af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, som mærkværdigvis ikke har udtalt sig under denne Debat — et Skridt tilbage i Neutraliteten. Det er ganske klart, at dette maa være Hensigten med Erklæringen af 1. Juli 1936, og saaledes er den ogsaa blevet opfattet overalt. Man behøver blot at læse, hvad den hollandske Udenrigsminister de Graef har sagt om dette Spørgsmaal. Det er i Virkeligheden ogsaa aldeles urimeligt, hvis man vil hævde det Standpunkt, at skønt vi befinder os i en Periode, hvor de groveste Overgreb mod Pagtens Bestemmelser finder Sted, uden at Pagtens Straffebestemmelser bliver bragt i Anvendelse, uden at man tænker paa at iværksætte Sanktionsbestemmelser efter Artikel 16, skulde de enkelte Stater alligevel vedblive at være upaavirkede deraf, det skulde ikke have nogen Indflydelse paa deres Forpligtelser. Det vilde være urimeligt at anklage eller angribe de enkelte Stater, hvis de i en saadan Situation forbeholdt sig et friere Skøn end tidligere. Forudsætningerne for Forpligtelserne er ikke gaaet i Opfyldelse. Det er klart, at Forpligtelserne ikke kan forblive upaavirkede heraf. Naar Pagtens Bestemmelser ikke anvendes i Almindelighed, maa det naturligvis ogsaa paavirke Forpligtelserne; som det træffende er blevet sagt i den Diskussion, der føres i Sverige: En Lov, der ikke gælder for alle og ikke i alle Tilfælde, ophører med at være en Lov. Det er det, 1. Juli-Erklæringen ganske enkelt siger, og det er det, vi har fremhævet.

Det er det, der er Baggrunden for hele vor Stilling i denne Sag, og vi tror, at Udenrigsministeren havde gjort rigtigere i at fremhæve Regeringens Vilje til at opretholde dette Forbehold i Stedet for at svække

Indtrykket af det. Jeg maa nemlig mene, at det maa være Formaalet for dansk Udenrigspolitik at skabe Klarhed over Stillingen, og jeg kan ikke se rettere, end at naar den svenske Udenrigsminister Sandler i sin Tale for nylig har erklæret, at det Forbehold, som Sverige sammen med andre eks-neutrale Stater har taget igennem 1. Juli-Erklæringen af 1936, skal opretholdes, saa ligger jo dog heri en ganske tydelig Erkendelse af og en Tilslutning til det Standpunkt, som vi har hævdet her i Salen, og som det jo i og for sig er ubegribeligt, at man har søgt at angribe og at tale imod. Den svenske Udenrigsminister siger, at der er taget et Forbehold, og at det er svensk Politik Hensigt at opretholde dette Forbehold, og de konservative Talsmænd i denne Sal har sagt, at 1936-Erklæringen betyder et Forbehold, betyder en Frihed til at handle paa anden Maade end tidligere, og ønsker, at dette Forbehold skal blive hævdet. Saaledes er da Stillingen.

Vor Opfattelse er videre, at Forudsætningen for, at vi kan føre den Politik, der er nødvendig, det vil sige en Politik, der holder os uden for Stormagternes Alliance-Grupperinger og bevarer vor Handlefrihed og Mulighed for selvstændig Beslutning, er, at vi har vort Forsvarsberedskab i Orden. Jeg bliver igen nødt til at citere den svenske socialdemokratiske Udenrigsminister. Han sluttede sin store udenrigspolitiske Tale forleden med at sige, at Forudsætningen for, at Sverige kan føre den Politik, jeg her har talt om — og der skulde jo være den nøjeste Overensstemmelse mellem de nordiske Landes Udenrigspolitik —, var, at Beredskabet blev holdt i Orden, at Forsvarslovene blev gennemført, at Bevillingerne blev givet, at man ordnede Spørgsmaalet om Varetilførsel og -udveksling mellem de nordiske Lande, at man lagde Forsyninger til Side, at hele Beredskabet virkelig var til Stede, saaledes at Sverige, som Udenrigsministeren udtalte sig, ogsaa mod andre Magters Vilje kunde være i Stand til at hævde den Politik, som Sverige ønskede at føre.

Det er det Standpunkt, vi staar inde for, det er det Standpunkt, vi altid har hævdet: Hvis vi vil undgaa at blive tvunget ind i en Situation, hvor andre bestemmer for os, og hvor vi kommer til at handle imod vore egne Interesser, er det en Nødvendighed, at man ved Siden af den rigtige Udenrigspolitik, den rigtige Politik, der holder os uden for Alliancerne og bevarer vor uafhængige Stillingtagen, har den rigtige Forsvarspolitik, har Baggrunden. Thi det